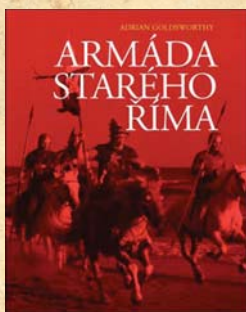

KNIŽNÉ RECENZIE

Armáda starého Ríma

Práce britského historika A. Goldsworthyho sú väčšinou synonymom pre kvalitu. Platí to aj o prezentovanej knihe. Rimania a hlavne ich vojenské úspechy stále vyvolávajú odborný i laický čitateľský záujem. V diele absentuje poznámkový aparát (je tu len zoznam odporúčanej literatúry), a aj preto je skôr určené širšiemu spektru čitateľov. Samozrejme, nebude sklamaný ani vedecký záujemca. Autor sa snaží zmapovať vývoj rímskej armády od republiky až po neskorú antiku. Ďalej rozoberá významné bitky, ich priebeh, použité taktiky či schopnosti veliteľov. Zaujímavé sú pasáže o bežnom živote rímskych legionárov. Takisto bokom nezostali ani tábory légii a ich štruktúra a rozmiestnenie. A. Goldsworthy pracuje aj s písomnými a archeologickými (materiálnymi) prameňmi. Tieto dva zdroje dokázal skombinovať v symbiózu, ktorá sa prejavila do kvalitnej publikácie. Knihu dopĺňa množstvo ilustrácií, nákresov či fotografií. Naozaj dobrá kniha. (bk)

Goldsworthy, A.: Armáda starého Ríma. Bratislava : Slovart 2010, 224 s.

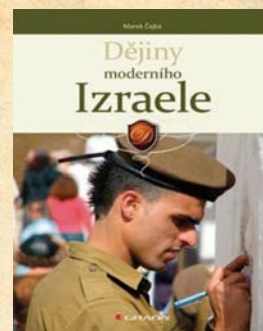

Dejiny moderného Izraela

Ako potvrdzujú aj časté články v našom časopise, historický priestor Svätej zeme neustále láka ľudí. Chceme ho poznať, skúmať a pochopiť. Záujmu sa tešia nielen najstaršie dejiny, ale aj moderná história.

Izrael je miestom často aj násilných stretov najmä dvoch kultúr – židovskej a moslimskej. Vydavateľstvo Grada pokračuje vo svojej zaujímavej edícii o dejinách štátov, aj keď v tomto prípade zvolili trochu iný postup. Kniha zobrazuje postupne udalosti jednotlivých rokov od vzniku štátu až skoro po dnešok. Je plná zaujímavých informácií (napríklad výsledky voľieb), ale mala by skôr slúžiť ako príručka k štúdiu. Udalosti sa snaží zaradiť do globálnych súvislostí. Za istý nedostatok považujem práve doplnkový charakter knihy. Ako som spomenul, ide skôr o jednoduchú encyklopédiu. Pomôže aj laickému čitateľovi lepšie sa zorientovať v dlhotrvajúcom konflikte na Blízkom východe. (bk)

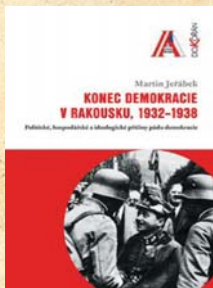
Čejka, M.: Dejiny moderného Izraela. Praha : Grada 2011, 351 s.

KONIEC DEMOKRACIE V RAKÚSKU

„Keď chceme analyzovať komplexné príčiny pádu rakúskej demokracie, je popri všeobecne nevyhnutných zahranično-politických súvislostiach a úlohy Talianska takisto nutné posúdiť úlohu nacizmu a Tretej ríše.“

Takto by sa dalo charakterizovať dielo historika a politológa M. Jeřábka. Autor v knihe skúma dejiny a hľadá príčiny, ktoré v prvej polovici 20. storočia viedli k rozpadu a následnému pohlteniu Rakúska Treťou ríšou. Uvádza nás do prostredia novovzniknutej republiky zmietajúcej sa v ostrom protiklade stretnutia dvoch ideologicky protichodných strán – kresťansko-sociálnej vlády a sociálnodemokratickej opozície, ktorých konflikt zhoršila hospodárska kríza, ako i neschopnosť prijať kompromis pri zostavovaní vlády. V úvodných častiach sme uvedení do hospodárskeho a politického vývoja po skončení 1. svetovej vojny, následného rozpadu Rakúsko-uhorskej monarchie, aby sme tak ľahšie pochopili problematiku príčin rozpadu demokratického vývoja v nasledujúcich rokoch (vplyv jednotlivých historických faktov, vznik fašizmu, hospodárska kríza). Na základe analýzy príčin a historických skutočností sledujeme postupný vývoj spo-

ločnosti až po jeho vyústenie, keď už dohoda nebola možná – v Anšlus v roku 1938 a pohltenie Nemeckom. Nezameniteľnú úlohu v tomto autor pripisuje viacerým osobnostiam politického života, pôsobiacich v oboch proti sebe stojacich strán, ako i ľuďom z prostredia nacionálno-socialistického hnutia (NSDAP) a Heimwehru (hnutia stredných a roľníckych vrstiev, považované za proti váhu robotníckych mas). Autor sa v knihe zameria hlavne na premiéra Engelberta Dollfussa, a to i z dôvodu, že počas jeho vládnutia došlo k rozkladu parlamentnej demokracie a nastoleniu autoritatívneho režimu, ktorý nakoniec doviedol krajinu k občianskej vojne a zákazu sociálnej demokracie. Pri jeho osobnosti nezabúda však na skutočnosť, že sa mu dlhú dobu darilo udržať nezávislosť Rakúska a obmedziť vplyv a prebratie moci nacistami. Dollfuss sa jednak považuje za „vraha robotníkov“, no na druhej strane za mučeníka a človeka, ktorý prevzal kancelársku zodpovednosť ako povinnosť a „posvätnú misiu“ v objektívne bezvýhodnej politickej situácii. Presvedčame sa, že vplyvom vnútornej i zahraničnej situácie nebolo možné udržanie samostatnosti Rakúska. Jednoznačný záver, čo bolo príčinou rozpadu rakúskej demokracie, v knihe nie je. Príspevom autora si však môžeme rozšíriť obzor z dejín a vývoja nášho najbližšieho suseda. (bks)

Jeřábek, M.: Konec demokracie v Rakúsku, 1932–1938. Politické, hospodárske a ideologické príčiny pádu demokracie. Praha : Dokořán 2004, 255 s.